

LÁNG ESZTER

Három az egyben plusz egy útközben

Koscsó László, Laukó Pál és Németh Géza közös tárlatáról, valamint Géczi János *8 km* című kiállításáról

Gogol 9 Galéria, Budapest
2021. augusztus 12 – október 3.

Kápolna Galéria, Kecskemét
2021. augusztus 25 – szeptember 9.

Három festőművész egymástól erősen különböző, mégis egységbe kapcsolható festészeti tárlatát láthatjuk a Budapesten, a Gogol 9-ben. Más helyszínen, de felfogásában hozzájuk is köthetően állít ki GÉCZI JÁNOS Kecskeméten, a Kápolna Galériában.

A Gogol 9 nem éppen optimális téri adottságát VADÁSZ ISTVÁN kurátor kitérően használta ki: Laukó és Koscsó geometrikus képeit NÉMETH GÉZÁ-nak a figurativitás nyelvén szóló művei választják el egymástól és kötik is ugyanakkor össze. Ami mindhármójukra jellemző, a magas színvonalú technikai tudás, a formaérzékenység, a visszafogott színvilág, bár utóbbi

NÉMETH GÉZA
DER PLAN, 2021, Mai Maó Ház, részletek a kiállításból

LAUKÓ PÁL
A fa tetején, 2021, akril, papír, 130 x 80 cm | A művész jóvoltából.

nagyon különbözően jelenik meg munkásságukban.

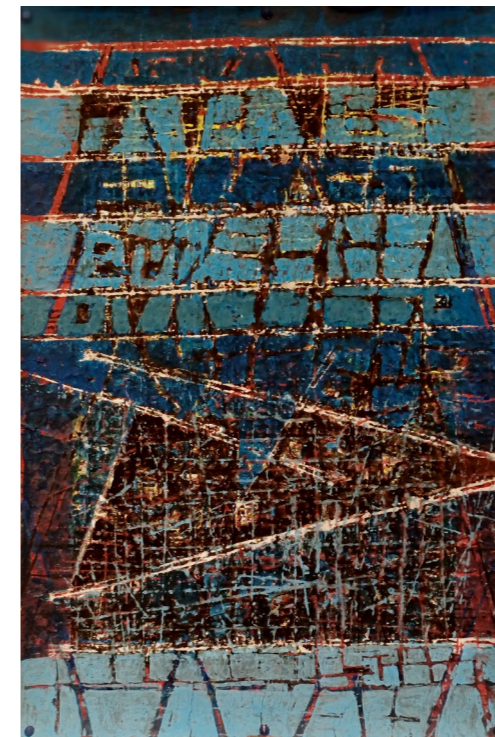
LAUKÓ PÁL műveinek nagy része az utóbbi időben készült, de jelen vannak korábbiak is, abból az alkotói periódusából, amikor színhasználatát elsősorban a vörös változatai dominálták. Az utóbbi időben főleg erős tónusú kékeket használ, s ahogy korábban is, feketével ellensúlyozza a kék élénk árnyalatait. Felületei többnyire geometrizáltak. Képalakításában fontos kifejezési eszköz az anyag. Dúccokat használ, melyeket kartonból, újrahasznosított anyagokból és spárgából épít fel, és grafikai módszerrel alakítja ki a kép struktúráját több réteg felhordásával, gyakran egyszerű, erős csomagolóanyagra. A spárgaháló geometrikus mintázatai feketék, kivillannak a kék háttérből, amelyet tovább alakít, újabb kék tónusokat hord fel a grafikai háló közeibe, szuggesztív, geometriai hatást érve el. Felületein számos alakzat tűnik elő, gyakran jelek vagy betűszerű elemek, akár valamilyen idegen, titokzatos nyelv feltárára váró kódjaiként, vagy „nyomokként”, amelyek rávezetik a befogadót a nem konvencionális képi alakzatok észrevételére. Az alapanyagok kiválasztásában komoly szerepe van személyes motivációjának, elkötelezettségének a Föld erőforrásainak kímélése iránt – ez életvitelében is megnyilvánul. A már említett vörösökön és kékeken túl sárgákat, narancsot használ, s néha egész bizarr színeket is, neonrózsaszínbe és neonzöldbe hajló árnyalatokat, de sohasem együtt. Munkái

2021_7

dekoratív és esztétikai jellegűek, mögöttesen a geometria változatosságával, sőt, szigorával. Összegezve: művészi kvalitással megfogalmazott, a szépség utáni vágyat is magán hordozó művekről beszélhetünk. KOSCSÓ LÁSZLÓ az utóbbi időben erőteljesen jelen van a hazai és a nemzetközi képzőművészeti szcénában, Kínától Belgiumig jelenleg összesen hét tárlaton. Itt látható művei (*Neutráliák* összefoglaló címmel) geometrikusak: egyből az építészet juthat eszünkbe, a Bauhaus idősza, a modern, korszerű épület célszerűsége és letisztultsága. Itt rend van, fegyelem, logikus kapcsolódás. A képi architektúra

LAUKÓ PÁL
Halk üzenet 1, 2021, akril, papír, 70 x 50 cm
© Fotó: Láng Eszter

LAUKÓ PÁL
Kikötő 1, 2021, akril, papír, 100 x 80 cm,
© Fotó: Láng Eszter

KOSCSÓ LÁSZLÓ
Neutráliák, 4 mű, 2021, akril, vászon, 180 x 40 cm egyenként | A művész jóvoltából.

pontos, összefüggő alakzatok konstruktivista rendszere. Nincs ábrázolás (Laukónál sem), hanem struktúrák vannak, összefüggő vagy egymásnak ellentmondó alakzatok, pontosan kiszámított egyensúly és vonalhálózat-rendszer. Finoman szétszálazódó erővonalak laza hűrokként futnak egyik irányból a másikba, fizikai és szellemi energiák hordozóiként, sohasem metszve egymást. Hogy a végtelenben találkoznak-e (à la Einstein), azt nem tudhatjuk, mert addig sem a vonalak, sem a kép, sem a nézők nem igyekeznek elérni. A művész talán azt közli, hogy van, létezik, kapcsolatban áll a feszültséggel teli társadalmi-természeti környezettel. Művei belső világának leképezése, s talán mindannyiunk belső világáé is. Koscsó talán éppen e feszültségek megoldásán dolgozik. *Neutráliái* a képi energiáknak és egyúttal saját energiáinak vizualizálása. Lágy, visszafogott, érzékenyen színezett szürkéket használ, a festék rétegekben kerül a képfelületre, ezek átsejlenek egymáson, ki-kivillan egy-egy leheletnyi szín a rétegekből vagy a finom vonalhálók közül. Olyan alkotások ezek, amelyekbe mélyen bele tudunk merülni.

NÉMETH GÉZA amerikai kritikusi műveinek metafizikus jellemzőit, és azt a kettőséget hangsúlyozták, hogy hol mikroszkopikusan, hol makroszkopikusan közelíti meg a látványt. Most kiállított képein erőteljes, robusztus figurákkal találkozunk, amelyekben egyszerre érzünk valamiféle atavisztikus természeti erőt és titokzatosságot, félelemmel vegyes mély tragikumot és szomorúságot. Sötét, befelé néző festészet ez. Alakjai sivár háttérben, szokatlan, igen közeli nézőpontból láthatók, ami erősíti a befogadóban megfogant idegenség, ismeretlenség bizonytalan érzését, furcsa atmoszféráját, mintha már pusztulóban lenne a világunk. Nem véletlenül juthat eszünkbe a Föld elsivatagosodásának és a hőmérséklet emelkedésének, az élővilág, az ember életkörülményei végzetes romlásának fejünk fölé tornyosuló, a tudósok szerint nagyon is reális veszélye. A művész tájábrázolásai is egy kietlen természeti világot idéznek, átélhető és megrendítő drámaisággal érzékeltetve kiszolgáltatottságunkat, a természet ember feletti hatalmát. Ezt erősítik a meleg földszínek, barnák, feketék és szürkék némi vörössel

GÉCZI JÁNOS
dekolázs 1,70 × 100 cm, 2021 © Fotó: Varga László

és okkerral (pl. az *Enigmatikus tájak* sorozat). Seholy egy vidám, az életet, a tápláló és enyhét adó növényzetet idéző, üde kék vagy zöld. Miközben az alkotó talán saját szorongásait festi ki magából, ezeknek a műveknek mély és nagyon is aktuális társadalmi, a világ egészére vonatkozó mondanivalójuk van.

GÉCZI JÁNOS egy korábbi kiállításának kapcsán nem véletlenül tettem fel a kérdést, hogy vajon roncs-e az eredmény, az elkészült mű? A sokoldalú alkotó, esszé- és prózáíró, költő, művelődéstörténész és kulturális antropológus – aki ráadásul évtizedek óta kiemelkedő képviselője a magyar vizuális költészetnek, s a képversköteteiben mintegy húsz éve szerepelnek plakátművek is – a kollázs és dekolázs mestereként a maga külön világát felépítő képzőművész.

GÉCZI JÁNOS
dekolázs 1,70 × 100 cm, 2021 © Fotó: Varga László

A fentebb idézett kérdésre a válaszom természetesen az, hogy Géczy munkái nem roncsok (szerintem nem is plakátok), mint ahogy nem voltak azok a nagy elődök és a mai, nemzetközileg elismert alkotók hasonló tevékenységének eredményeképpen létrejött alkotások sem: a ready made feltalálója, a francia MARCEL DUCHAMP például művészetében mindent újrahasznosított, a szalmából font karosszéktől a piszoárig. Ily módon Géczy munkássága nagyon jól kapcsolható a Laukó – Koscsó – Német triászhoz. Itt is valaminek a megóvása, újrahasznosítása kerül a cselekvés középpontjába. Géczy ugyanúgy újrahasznosít, mint Laukó, követve mindazokat, akik Duchamp-ból merítve nem csak „megtalálták” a hétköznapi tárgyakat és emelték művészeti objektúrrá, hanem hozzátettek, változtattak rajta, új jelentéssel ruházva fel őket. A dizájnér Castiglioni-testvérek 1957-ben *Tabouret Mezzadro* című zsámolyukat egy traktor üléséből alakították ki. A Géczyinél pár évvel fiatalabb német Frank Schreiner legismertebb munkája egy szupermarket bevásárlókocsijából létrehozott fotel.

Ha Géczy János roncsoltplakát-műveit valamely (ma már) hagyományos kategóriába akarnám sorolni, saját, korábbi, negációval történő osztályozása szerint a dadaista vonulatba illeszkedne. A végeredményt szemlélve én a művészetellenes dadával szemben mégis a Merzvonulatába illesztem. Ez utóbbit megalakítója, KURT SCHWITTERS művészetként határozza meg, mivel alkotásait tudatosan esztétikai értékkel kívánta felruházni. Géczy ugyan egy korábbi kijelentése szerint ennek épp az ellenkezőjére törekszik (még azzal is, hogy nem ad címet munkáinak, hogy ezzel se befolyásolja a befogadót), ugyanakkor olyan gondosan, a szerkezetre, színhatásra, egyensúlyra és dinamikára egyszerre figyelve alakítja ki műveit, hogy ezek esztétikai tartalmat nyernek, s képzőművészeti alkotásként foghatók fel. A képbe, látványba való beavatkozásával a ready-made irányából a képi világ irányába mozdul, akár absztrakt, akár konkrét jelentést hordoz is a mű, melynek elemei egyes esetekben ábrázoló motívumokként, máskor absztrakt vagy geometrizált jelekként, felületekként mutatkoznak meg. Hajlamos vagyok a kortársak közül az újrealizmus képviselőivel párhuzamba állítani, így a francia Jacques Villeglével vagy az olasz Mimmo Rotellával és másokkal. Persze látom a különbséget is, amely Géczy javára írandó. Az újrealizmus képviselőinél a tartalom hangsúlyosabban és közvetlen módon jelenik meg: például

2021_7

Rotellánál jellemző a pop art látványosságra törekvése, Raymond Hains és François Dufrêne pedig harsány munkáikkal túlságosan is direkt módon reflektálnak a fogyasztói társadalomra és a reklámok világára. Ezzel szemben Géczy világa – akár a már említett Koscsó László – elvont és sokkal visszafogottabb, ezáltal sokkal több értelmezési lehetőséget nyújt a befogadónak, mint az említett francia újrealisták. Hangsúlyozni kell azonban azt is, hogy műveiben igen gyakran ott bújkál a társadalomkritika, s mivel e képek sokkal inkább absztraktak, mintsem figuratívak, kritikai utalásai másképp érnek a befogadóhoz, mint például Németh Gézáéi.

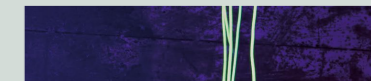
Géczy János kecskeméti kiállításához a nyersanyagot egy Fűzfő és Almádi közötti utazás során begyűjtött óriásplakátok adták. A művészek általában is, bármerre járnak, témát, motívumokat, anyagokat keresnek. Géczy ázott, tépett, lehullott plakátokat gyűjt; idő ette, idő roncsolta, idő meggyötörte, idő megdolgozta plakátokat, több, összetapadt réteget is egyszerre, mivel a plakátragasztók a már aktualitásukat veszített plakátokra újabb és újabb réteget kasíroznak, amíg aztán az esőtől, nedvességtől, az hideg és a meleg időjárástól már alkalmatlanná válik a felület a további rétegek felvitelére, s ha maguktól nem omolnak-csúsznak le, egy-két mozdulattal, éles spaklival leszedik, hogy a táblára felkerülhessen az új hirdetés vagy reklám.

A művész által létrehozott művek hol dekolázsok, hol kollázsok, hol mind a kettő egyszerre. Nyersegek, őszinték, a születésről és az elmúlásról egyszerre szólnak, de ennek fejtegetésébe most ne merüljünk el, végül is nem vagyunk filozófusok, legalábbis én nem, csak egy szegény festő, aki szennvedélyesen szeret behatolni e munkák rétegeibe, a rétegek közé és alá, mondhatni, a felszín alá, hogy megkeresse a lényegest és szembenézzen az idővel, a természet erejével és lassú munkájával, és párhuzamba állítsa az emberi munkával, nevezetesen az alkotó munkájával. És Laukóéval, Koscsóéval, Némethével. És a saját tükörképével is.

Géczyről először – pontosabban akkor, ha nagyvonalúan eltekintek költészetétől és egyéb, fontos, szerteágazó irodalmi és tudományos tevékenységétől – az jut hirtelen eszembe, hogy ő is megtalálja, megkeresi a képet, kinyeri a sok rétegből, kibontja, mint ahogyan a szobrász teszi – gondoljunk csak Michelangelo elhíresült, mára már közhellyé vált kijelentésére, hogy a kőben már benne van a szobor, csak le kell fejteni róla a fölösleget. Géczy plakátrétegeiben is ott rejtőzik valahol a kép, ő csak kibontja. Vagy ha nem találja, megépíti: hozzátold, ráragaszt egy-két képelemet, papírsávot, hogy így kiegészítve a kimetszett alapot, szülessen meg a mű. És tovább alakítja, roncsolja, összekaristolja, megdolgozza a felületet. Elmosódik például egy női arc, titkok illata, levendula vagy frissen mosott ing reggeli parfümjé lebeg. Máskor meg egy határozott, karakteres férfarc bukkan elő, vonzza a tekintetet, könnyű történetet találni hozzá.

Hozzám azok a művei állnak közelebb, ahol a figurának nincs nyoma, és a képmező valamilyen geometriai alakzatokat ad ki. Lehetnek ezek betűk – itt megint találhatunk párhuzamot Laukó jeleivel. De míg Laukó festi a betűszerű motívumokat, Géczy találja a betűket, melyek akár félszavakká állhatnak össze. A szöveg persze elveszti eredeti jelentését és funkcióját, a betűk artisztikus, részletként vagy súlypontként hol harsány, hol visszafogott, ám szervült részei a műnek: színükkel, formájukkal struktúráképző képelemmé válnak, festőivé teszik a művet, amelybe hol a geometriai jelleg (párhuzam Koscsóval), hol pedig a pikturalitás révén épülnek be (ismét Laukóra és Némethre is kell gondolnunk). És ahogyan Laukónál, Géczyinél is van egy merész lépés a neonzöld irányába az egyik munkáján.

A két tárlaton bemutatott négy, nagyon különböző életműdarab a valóság olyan szeleteit mutatja fel, amelyek részét képezik életünknek: a szépre, esztétikumra, boldogságra való vágyat, a belső feszültségeink kitörését és a megoldásokra törekvést, a tárgyak túltermelését és környezetünk túlhasználását, a külső fenyegetettségünket, amelyet végső soron épp az ember pusztító tevékenysége okoz.

inside express →

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület

studio.c3.hu

KOPHELYI DÁNIEL

GLOW DOWN, 2020
installáció, változó méret
Süngomba (*Heridium erinaceus*),
termőföld, gyurma, zománcfesték,
szilikon, fluoreszkáló ejtőernyőszínő
© Fotók: Biró Dávid

BUDAPEST GALÉRIA

1036 BUDAPEST, LAJOS U. 158.

NYITVATARTÁS:

KEDD-VASÁRNAP, 10-18

BUDAPEST DANCE SCHOOL
IN MOTION
MOZGÁSBAN
A BUDAPEST TÁNCISKOLA

2021.10.22.-
2022.01.09.

Új Előadóművészeti
Alapítvány

Budapest
Kortárástánc Főiskola

 BUDAPEST

 BUDAPESTI
TÖRTÉNETI
MÚZEUM

 nka

 budapest gallery
budapest gallery

ÉS A FALAKAT BŐRNEK NÉZED

2021.10.22. – 2022.01.09.

Budapest Galéria

ALIA FARID
HORVÁTH GIDEON
KATEŘINA KONVALINOVÁ
PETRÁNYI LUCA
CHARWEI TSAI

KURÁTOR:
GADÓ FLÓRA

MEGNYITÓ:
2021. OKTÓBER 21., 18:00

LAJOS UTCA 158.
NYITVA: K-V: 10-18 H